

Realisté mají problémy s realismem

Ni nationalinterest.org/feature/realists-have-problems-realism-206549

12. června 2023

Jedním ze zajímavějších událostí za poslední desetiletí byl „návrat“ realismu v zahraniční politice a mezinárodních vztazích USA. Rámec byl (lidově) považován za svržený liberalismem, který byl v očích mnohých předurčen k věčnému vládnutí nad věčným věkem míru a pokroku. Historie však měla jiné plány.

Přesto „návrat“ realismu neproběhl dobře. Ve skutečnosti, navzdory silnému základu pro úspěch – zejména po neúspěších neokonzervativců na Blízkém východě a výrazném potlačení neoliberálů populistickými a nacionalistickými silami – realisté většinou zůstávají mimo síň moci. V tuto chvíli není nerozumné tušit, že se samotnými realisty není něco v pořádku. To se stále více projevuje v zahraničněpolitickém diskurzu.

Vezměme si například zničující, ale dobře míněnou kritiku, kterou koncem minulého týdne zveřejnil Malcom Kyeyune, esejista a publicista v časopise *Compact*. Kyeyune ve svém článku sleduje realismus prostřednictvím Elbridge Colbyho: bývalého náměstka náměstka ministra obrany pro strategii a rozvoj sil (2017–2018), ústřední postavu ve vývoji Národní obranné strategie z roku 2018 a možná největšího realistu Washingtonu (na adrese alespoň pokud jde o veřejný vliv a přímý politický vliv). Kritika i reakce na ni samotného Colbyho ilustrují, jak se američtí realisté snaží pochopit současné historické okolnosti, ve kterých žijeme.

Ze země zaslíbené do křížáckého státu

Kyeyuneova kritika se skládá ze dvou argumentů, které je třeba postupně prozkoumat.

Prvním z nich je jeho tvrzení, rozšiřující opakující se axiom Johna Mearsheimera, že „Amerika není realistický národ“, je to, že „Amerika je země, která nemůže běžet dál, nemůže se legitimovat, chápat sama sebe nebo vzbuzovat pocit skutečné národní soudržnosti. prostřednictvím realismu.“ Je třeba poznamenat, že Kyeyune si nemyslí, že realistický rámec je sám o sobě nesprávný; pokud vůbec něco, tvrdí, že je „lépe vybaven k vysvětlování dnešního světa, než jaký kdy byl nebo mohl doufat, že bude liberální internacionalismus“, a vyjadřuje velkou míru sympatií (ne-li obdivu a chvály) Colbymu. Jeho pointa však zůstává: Amerika nemůže fungovat s realismem jako základním ideologickým základem.

Colby nesouhlasí a uvádí, že zatímco Spojené státy „nemusí *legitimovat nebo chápat* samy sebe prostřednictvím realismu ve stylu Morenthau“ (zdůrazňuji jeho), mohou na něm *běžet*. Jako důkaz Colby čerpá z dlouhé a hrdé americké historie realistických politik: využití cizích mocností k pomoci v revoluci, vytvoření federální vlády, Washingtonova proslovu na rozloučenou, jejích vztahů s Evropou a její vlastní polokoulí koncem osmnáctého století. devatenácté století a tak dále, celou dobu studené války. Stručně řečeno, Colby shrnuje:

...největší odchylka od této tradice praktického, skutečného amerického státnictví byla posledních třicet let. Proč? Realista ve mně říká, že nás unipolarita zkazila a udělala z nás aroganci. Ale nemusí to tak být! Americká politická kultura bude vyžadovat vyšší rétoriku. To však nevyžaduje ztrátu skutečně realistické zahraniční politiky. Je tam jisté napětí, ale myslím, že americká historie ukazuje, že se to dá usmířit.

Colby má jistě pravdu, že Amerika má vznešenou a hrdou realistickou tradici. Ale tato obrana je postavena na pozoruhodném předpokladu: že lze oddělit základní ideologický základ a sebepojetí země od toho, jak je řízena.

Tady dochází k problémům a na co Kyeyune naráží: nemůžete je oddělit.

K pochopení toho slouží argumenty, které předložil Walter A. McDougall ve své mistrovské knize z roku 1997, *Promised Land, Crusader State: The American Encounter With the World since 1776*. Stručně řečeno, McDougall tvrdí, že po většinu své historie se Spojené státy chápaly jako země zaslíbená – nový národ nových začátků a nespoutaných aspirací, jedinečně požehnaný a určený k udržení svobody a větším triumfům. Stopy toho lze vidět již v roce 1783, jen několik týdnů poté, co byla vyhrána revoluční válka, kdy kazatel Ezra Stiles v kázání – jmenovaném „Spojené státy povýšené ke slávě a cti“ – prohlásil, že „Pán bude mít učinil svůj americký Izrael, *vysoko nad všechny národy, které učinil*, v počtu, a ve chvále, ve jménu a ve cti!“ (zdůrazňuje jeho). Jak poznamenává McDougall: „Zkrátka Američané byli vyvolení lidé vysvobození z otroctví do Zaslíbené země a nemohou být výjimečnější než to.“

Toto rané americké sebepojetí zaslíbené země bylo *sympatické* realistickému rámci; když jako lid chápete svůj národ jako zaslíbenou svatou zemi, která je ohrožena cizími nepřáteli a nesmí být nikdy ztracena, máte mnohem větší sklon brát její ochranu vážně. To

znamená rozumně využívat omezenou moc a zdroje, uzavírat dohody s cizími mocnostmi, tu a tam dělat kompromisy a podobně. Jinými slovy, uplatňování realistické zahraniční politiky.

Toto národní sebepochopení se však postupem času *vyvinulo* směrem k křižáckému státu; národ, který se *záměrně vydává* do světa a snaží se jej změnit. Zvažte, na rozdíl od Stilesova kázání, projev senátora Alberta J. Beveridge (R-IN) v roce 1898 – jmenovaný „Pochod vlajky“ – na obranu anexe *Filipín*, Portorika, Guamu a Havaje. :

Spoluobčané – Je to vznešená země, kterou nám Bůh dal; země, která může nakrmit a obléknout svět; země, jejíž pobřeží by zahrnovalo polovinu zemí Evropy; země zasazená jako hlídka mezi dvěma imperiálními oceány zeměkoule; větší Anglie s ušlechtilejším osudem. Je to mocný lid, který zasadil na tuto půdu; lid vzešel z nejmistrovější krve historie; lid neustále oživovaný mužným pracujícím lidem celé země; lid imperiální díky své moci, právem svých institucí, autoritou jejich nebesem řízených záměrů, propagandisté, a ne požírači svobody.

Posun tónu je nezaměnitelný. Zatímco prvky starého sebepochopení (zaslíbená země) jsou stále přítomné, Amerika byla nyní národem, který mohl jít vpřed a materiálně pomáhat světu s „nebem zaměřeným účelem“ sloužit jako „propagátor svobody“. A naplnění tohoto většího poslání samozřejmě vyžaduje *nový přístup zahraniční politiky* : přístup, který rozhodně není tak vstřícný k realismu a je více orientovaný na liberální internacionalismus.

Právě zde Colbyho obrana vysychá: nedostatky (liberální internacionalistické) americké zahraniční politiky se neomezují na posledních třicet let. Zahraniční politika posledních třiceti let je spíše vyvrcholením a *nevyhnutelným politickým výsledkem* posunu v tom, jak Amerika vidí a chápe sama sebe, který se datuje více než století do minulosti. Zatímco prvky starého realistického přístupu k zahraniční politice stále přetrvávají (jak bylo evidentní ve studené

válce), je to, abychom si vypůjčili McDougallovo použití náboženských odkazů, Starý zákon. Dnes vládne Nový zákon liberálního internacionalismu.

Toto je skutečná podstata prvního Kyeyunova argumentu: že řada realistů – alespoň řada těch politicky aktivnějších – nerozumí tomuto seismickému posunu, je obviněním. Jak mohou domnělí realisté, kteří formulují politiku tím, že hodnotí svět takový, jaký je, a ne takový, jaký si ho přejí, těžko pochopit změněné politické a kulturní prostředí, ve kterém se nacházejí? Copak nevidí, že jsou v kulturní menšině, a proto je těžce tlačí, aby se uskutečnila změna?

Colby, podle všech měřítek dobrý stratég a přemýšlivý myslitel, si je toho jistě vědom. Co tedy vysvětluje mezeru?

Kouzlo se vyčerpalo

Právě druhý Kyeyunův argument, na který Colby zejména neodpovídá, je možná silnější a významnější z těchto dvou a objasňuje skutečný problém, kterému realisté čelí.

Státy, vysvětluje Kyeyune, fungují na „magii“, která v případě ztráty vede k případnému kolapsu daného státu. Tento termín lze tedy chápat jako zkratku pro politickou legitimitu, je to však víc než to. Lze ji také možná popsat jako druh transcendentální a metafyzické víry, na které jsou postaveny lidské společnosti. Řím existoval prostřednictvím *mos maiorum*. Evropská království závisela na božském právu. Čínské dynastie žily a umíraly z vůle nebes (天, tian). Dalo by se namítnout, že dynamika existuje i v náboženství: Kristova věčná a univerzální říše běží na lásce a příslibu věčné spásy, za kterou jsou dodnes miliony ochotny zemřít. To je koneckonců důvod, proč instituce jako katolická církev dokázala přežít krále, říše, revoluce, schizmata, technologické otřesy a další.

Kyeyunova „magická“ kritika má tedy dvě vrstvy. Na rovině politické legitimacy má na mysli, že realistické pokusy o reformu zahraniční politiky USA – a možná v širším měřítku i vlády země – jsou

odsouzeny k nezdaru. Je to jednoduše proto, že široká část populace již nepovažuje Washington DC za „legitimní“ – což není nepřiměřené obvinění vzhledem k historicky nízké úrovni důvěry veřejnosti ve vládu, instituce, současné politické vedení a tak dále. V hlavním proudu se objevují řeči o „národním rozvodu“ a dokonce o občanské válce. To jsou příznaky země, kde je centrum slabé jak v politickém, tak v institucionálním smyslu.